

Regering: geen belastingheffing; geen korting op WUV

Adviescollege dient rapport Uitkeringscriteria in bij Centraal Joods Overleg

— door Flory Neter —

In een enorm tempo volgen de ontwikkelingen elkaar op. Zo denk je dat je even adem kunt halen en voor je het weet loop je weer buiten adem en hijgend mee in de race om de tegoeden.

Op de jaarvergadering zijn wij al diep op deze materie in gegaan.

U sprak ook de wens uit om zo goed mogelijk op de hoogte gesteld te blijven. Bij deze dus.

Tijdens de jaarvergadering heeft u een enquêteformulier ingevuld. Velen van u hebben dit papier nagezonden.

De bedoeling was om te peilen hoeveel joodse overlevenden er in 1945 waren en wat het percentage is dat nu nog in leven is. Dit hebben wij gedaan omdat er sprake was van een deelgetal van 40.000. Dat was volgens onze mening zwaar overtrokken. Onze vooronderstelling is nu bevestigd door uw medewerking. Het is duidelijk dat de te restitueren gelden wel erg laat komen. Want door een peiling werd duidelijk dat van de overlevenden in 1945 op dit moment nog slechts 50% in leven kan zijn. De uitkomst is van belang om te bepalen hoe groot het deelgetal moet zijn. Dit houdt natuurlijk weer nauw verband met het uiteindelijk uit te keren bedrag.

Wij hebben begrepen dat sommigen onder u de indruk hebben dat dit al

registratieformulieren waren voor het uit te keren bedrag. Dit is dus geenszins het geval.

Op verzoek van het Adviescollege Restitutie en Verdeling (ARV) hebben mr. Hans Behrendt, bestuurslid van het VBV en drs. Arthur Vis, voorzitter van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Onteigend

Joods bezit, in een compact rapport de uitkeringscriteria opgesteld. Dit rapport is enige weken door het ARV aan het bestuur van het Centraal Joods Overleg

overhandigd. Hierop is door het CJO nog niet gereageerd.

Volgens deze - let wel - voorlopige criteria zal er worden uitgekeerd aan hen die na 5 mei 1945 nog in leven waren en volgens de Duitse wetten als jood

Stand van zaken over alle joodse- en indische tegoeden nog niet duidelijk

In deze VBV INFO/Nieuws

3 De kwestie van de joodse tegoeden. Reactie op een arrogant standpunt.

Door Bob Steinmetz

5 Veel voorzieningen zijn mogelijk.

Door Gerrie Goudeketting

6 Jaarvergadering: grote opkomst, veel vragen

10 Professor dr. I. Lipschits: "Commissie Van Kemenade vergelijkt appels met peren en tovert uit haar hoed een sappige perzik voor joden."

zijn vervolgd. Zijn deze mensen in de periode 5 mei 1945 tot op de dag van de uitkering niet meer in leven dan treden hun kinderen op als 'plaatsvervanger'. Daarna houdt het op. Er is dus geen sprake van erfrecht. De overheid noemt dit dan ook expliciet 'Uitkeringsrecht'.

Om te voorkomen dat de één meer krijgt dan de ander zal ieder per persoon één deel krijgen. Ook al denkt

lees verder op de volgende pagina

*Maak de VBV-vuist groter!
Maak uw kennissen (nu) lid!*

Er worden miljoenen uitgekeerd! Teruggave van gestolen geld. Het VBV is actief en spreekt mee voor rechtvaardige verdeling. Velen hebben behoefte aan goede informatie, ook over de AOW-kortingskwestie. Daartoe dient de VBV-INFO Nieuwsbrief. Dat is een kostbare zaak, hoe meer leden, hoe sterker het VBV staat en hoe belangrijker onze stem wordt. Het lidmaatschap kost nog geen vier gulden per maand. Wijs uw lotgenoten op ons bestaan. Werf leden voor het VBV: om u te dienen!

☞ Zie bon op pagina 16

Voorzitters memo

Vervolg pagina 1

men aanspraak te kunnen maken op meerdere delen, blijft het maximum één deel.

Er kan alleen sprake zijn van 'plaatsvervanging' in de rechte lijn. Dus van eerste generatie ouders naar tweede generatie kinderen. Plaatsvervulling naar echtgenoten/partner/broers/zuster/opa's/ oma's/ ooms/ tantes/neven en nichten is dus niet mogelijk. Houdt er rekening mee dat erfrecht dus niet van toepassing is.

De uitbetaling zal door een overheidsinstantie worden gedaan en als zodanig zal de overheid ook toezicht houden op de afhandeling. De Algemene Rekenkamer zal het geheel controleren. Het uit te keren bedrag is belastingvrij en wordt niet gekort op de WUV.

Er zullen drie onafhankelijke potten worden gecreëerd.

- 1) De grote pot voor de individuele uitkering: Overheidsgelden; Verzekeringsgelden; Banken en AEX-(beurs)gelden
- 2) De pot voor de Nederlands Joodse Infrastructuur
- 3) De pot voor het buitenland

Voor de laatste twee potten zijn nog geen criteria vastgesteld.

Uit publicaties in de media is gebleken dat er veel discussie is geweest over de tweede pot. De instellingen die zich gerechtigd achten voor een subsidie uit deze pot denken er zelfs al over om te trachten op basis van deze uitkeringen leningen bij de banken te sluiten. De discussie zal binnenkort wel losbarsten over welke projecten de echte zijn om de joodse infrastructuur in stand te houden. Nu al tekent zich duidelijk af hoe verschillend hierover wordt gedacht.

Over de individuele uitkering is niet al te veel discussie meer, zeker niet nu minister Zalm zich ook heel duidelijk heeft uitgesproken in deze richting tijdens de debatten met de vaste kamercommissies van VWS en Financiën. Daar betuigde hij nogmaals zijn spijt over hetgeen er na de oorlog is gebeurd. 'Het was duidelijk dat het geld

terug moet naar de mensen. Met de ogen van toen was de zaak naar behoren afgewikkeld met de ogen van nu is het droevig dat dit na 55 jaar nog speelt. Het is niet het recht van het CJO noch van de overheid om te beslissen wat er met de gelden moet gebeuren. Dat beslissen de overlevenden zelf'

Het VBV is in de periode voorafgaande tijdens de debatten consequent bezig geweest met het informeren van 'De Politiek' over ons standpunt. Dit heeft duidelijk vruchten afgeworpen. Tijdens de debatten zijn wij twee keer genoemd. Verheugend was dat tijdens de betogen onze ideeën enige malen werden geciteerd. De Partij van de Arbeid is bij monde van Bert Middel de enige partij die hardnekkig achter het rapport van Van Kemenade bleef staan. Alle andere politieke partijen waren blij dat het rapport was 'gecorrigeerd'

Over de 'Indische tegoeden' meldde minister Zalm het volgende:

'Bij de overeenkomst met de Indische Gemeenschap is een andere methode gehanteerd. Dit kwam omdat uit de resultaten van de onderzoekscommissie niet bleek dat de overheid op onrechtmatige wijze aan de Indische tegoeden is gekomen. De ontvangst bij terugkeer liet echter wel te wensen over. Maar bij deze groep was er dus geen sprake van systematische roof van tegoeden en er hebben zich ook minder problemen voorgedaan. De financiële schade die de Nederlanders uit voormalig Nederlands Indië verder hebben geleden was het gevolg van een krap monetair beleid dat de inflatie trachtte te beteugelen. Verder heeft die groep Nederlanders schade ondervonden van de devaluatie van de roepia na de onafhankelijkheid van Indonesië. Deze schade valt in een andere categorie dan de schade die de joden hebben geleden door de Duitse roof.'

De samenwerking tussen het Adviescollege en het CJO laat op dit moment te wensen over. Er is al weken niet meer vergaderd met het CJO. Weliswaar heeft het adviescolle-

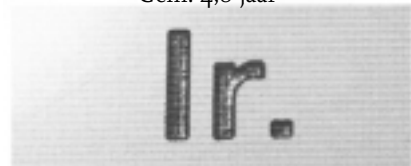
ge (waarvan zoals bekend het VBV lid is) een waarnemer bij de bespreking van het CJO, maar desondanks zal het VBV erop aandringen dat er frequenter algemeen overleg zal plaatsvinden. Gesteund door de wetenschap dat de politiek grote waarde hecht aan de mening van de vervolgden en dus aan de medezeggenschap van het Adviescollege bij de besluitvorming van het CJO, hebben wij goede hoop dat de houding van het CJO binnenkort een positieve wending zal nemen.

Flory Weter-Polak

Wat kost een titel?

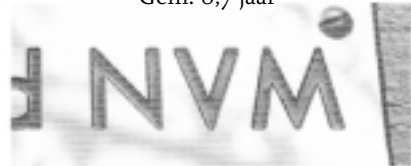
Gem. 4,8 jaar

Gem. 4,4 jaar

Gem. 8,7 jaar

Gem. 32,7 jaar

Een NVM-makelaar blijft tot aan zijn pensioen bezig met het volgen van cursussen en seminars.

Michaël Pappie
MAKELAARS O/G

TELEFOON (020) 6655606

Alleen achter een goede naam staat NVM.

Nu ook op Internet: <http://www.nvm.nl>

Teruggave is geen smartengeld

- Judith Belinfante sjoemelt met feiten -

De secretaris van het Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers reageert in onderstaand artikel mede namens de vereniging 'Committee of former Dutch Holocaust Survivors' (USA) en de vereniging 'Het Ondergedoken Kind' op het interview met Judith Belinfante van Margalith Kleijwegt en Leonard Ornstein, gepubliceerd in het weekblad Vrij Nederland van 24.04.2000.

— door Bob Steinmetz —

De teerling is geworpen. De staat gaat nog dit en komend jaar vierhonderd miljoen gulden aan de joodse gemeenschap uitkeren. Dat betekent in feite driehonderdvijftig miljoen aan de individuele slachtoffers of hun directe erfgenamen en vijftig miljoen gulden aan (eventueel joodse) doelen in het buitenland. De Tweede Kamer ging 18 april j.l. met dit voorstel van de regering akkoord. Niettemin mekkert een kleine elitaire groep joodse PvdA-bobo's nog door over de legitimiteit van de onderhandelaars (het Centraal Joods Overleg) over de grove wijze waarop vooral het lid en woordvoerder van deze organisatie Ronnie Naftaniel onderhandelingen heeft gevoerd en vooral over de besteding van de gelden. Men vraagt zich af namens wie hij sprak. In elk geval niet als woordvoerder van de gehele joodse gemeenschap is hun mening. In een interview in Vrij Nederland van 20 april j.l. verwoordt mevrouw Judith Belinfante, ex-directeur van het Joods Historisch museum, thans lid van de Tweede Kamer, de opvattingen van die anderen (door Vrij Nederland 'niet de minsten' genoemd) die haar ergernis over de gang van zaken delen.

Met de arrogantie van mensen die door de media als 'vooraanstaand' worden genoemd (dat word je als je samen met de koningin op 4 mei over de Dam mag

... gezever van elitair groepje ...

lopen) poneert zij een aantal zaken die uiterst bedenkelijk zijn, en enkele die apert onwaar zijn.

Het is voor haar geen vraag of het gefourneerde geld gelukkig maakt. Ze noemt het bij herhaling 'ellendegeld' en dat moet niet naar individuen maar naar 'de herinnering van de slachtoffers'. "Het is niet van mij. Ik schaam mij ervoor. Ik zal het niet aanpakken."

Ze doet het voorkomen alsof de regering maar een willekeurige greep in een kas heeft gedaan en dat aan de joden schenkt als 'smartengeld'. Zoiets als:

hier joden pak aan en nou niet meer zeuren over leed.

Natuurlijk is leed niet in geld uit te drukken. Maar het gaat hier niet om smartengeld, maar over door de Duitsers geroofd geld, waarvan een deel ten onrechte in de Staatskas is terechtgekomen en waarover meer dan vijftig jaar is gezwegen. Dat weet Judith best.

Het is aan het - door haar verguisde - World Jewish Congres te danken dat deze zaak naar boven is gekomen. Voor het spit- en graafwerk naar deze gelden komt eer toe aan de historicus dr. Gerard Aalders en aan de ijver van het CJO dat het tot een min of meer aanvaardbaar bedrag is gekomen. Belinfante heeft gelijk als zij zegt dat het CJO doet voorkomen dat het de (gehele) Nederlandse joodse gemeenschap vertegenwoordigt, maar dat is voor wat de - overigens uitstekend gevoerde - onderhandelingen betreft niet zo relevant. Wel relevant is dat intussen de beslissingsmacht van het CJO over de bestemming en verdeling van de gelden aanzienlijk is beperkt. Belinfante spreekt daar niet over, of ze weet het niet of ze verzwijgt het opzettelijk. Als ze het niet weet dan is haar te verwijten dat ze zich slecht heeft georiënteerd. De historica sjoemelt ook hier met de feiten. Wat is namelijk het geval. Kort nadat het CJO

lees verder op de volgende pagina

De kwestie van de Joodse Tegoeden

Vervolg pagina 3

zich naar de mening van een aantal joodse organisaties, stichtingen en verenigingen waaronder het Verbond Belangenbehartiging Vervolgings-slachtoffers (VBV), ook met de bestemming en verdeling van de gelden ging bemoeien hebben die zich tot het CJO-bestuur gewend met het verzoek om ook hen te laten meebeslissen. Dat heeft geleid - met instemming van het CJO - tot de vorming van het *Adviescollege Restitutie en Verdeling van het Centraal Joods Overleg*. Dit college heeft thans een belangrijke stem in het kapittel. Dat betekent dus dat het CJO het niet alleen voor het zeggen heeft, maar dat thans een aanzienlijk groter deel van de Nederlandse joodse gemeenschap vertegenwoordigd is. Dit college heeft tijdens een reeks van vergaderingen unaniem de wens te kennen gegeven dat tenminste 350 miljoen gulden naar de individuele slachtoffers (of hun directe

erfgenamen) dient te worden uitgekeerd. De minister van Financiën is het daarmee eens.

Het informele groepje dat Belinfantes ergernis over deze zaak deelt is verbijsterd over de gang van zaken rond het 'ellende geld'. Judith zevert in het interview maar door: "Naar de joodse leden van de Commissie Van Kemenade die tegen individuele uitkering waren heeft het CJO niet geluisterd. Datgene dat maakt dat je getraumatiseerd bent geworden, kun je niet voor honderd miljoen afkopen. Dat is op geen enkele manier met geld te compenseren."

Ze blijft die drogredenen maar herhalen. Het groepje 'niet de minsten' wil dat het geld alsnog op een andere - niet individuele - manier wordt aangewend. "De meeste personen hebben het geld niet nodig." In steeds andere woorden blijft Belinfante maar hameren op haar stelling dat het geld de individuele slachtoffers niet toekomt, het moet naar

religieuze infrastructuur, naar sociaal culturele doelen, joodse festivals enz. Ze realiseert zich blijkbaar niet dat zonder de inspanningen van het WJC en het CJO van geld geen sprake zou zijn, dus ook niet voor haar doelen.

Ze rept met geen woord over de aanvankelijk griezelige kilheid van de overheid met betrekking tot deze zaak, geen woord dat het gaat over gejat joods geld dat ruim vijftig jaar stiekem in de staatskas bleef. Ze schaamt zich om ellendegeld te ontvangen, ze schaamt zich dat iemand dat wel wil. Ze schaamt zich er blijkbaar niet voor dat zij en haar welgestelde elitaire medestanders het recht menen te hebben, omdat zij niets willen ontvangen, het anderen te ontzeggen. Nog bedenkelijker is dat een Tweede Kamerlid, nadat op democratische wijze een besluit is genomen, nog een pleidooi houdt om dat besluit ongedaan te maken.

mediamedia
**concepts
& content**

internet solutions

www.mediamedia.nl
Jan Rebelstraat 2
1069 CB Amsterdam
telefoon 020 - 553 53 53
fax 020 -4206 838
mail@mediamedia.nl

STICHTING ICODO

*Informatie- en Coördinatieorgaan
Dienstverlening Oorlogsgetroffenen*

Voor vragen op het gebied van wetten en regelingen voor oorlogsgetroffenen, maar ook voor vragen over zelfhulpgroepen, therapeutische hulp of maatschappelijk werk, en voor literatuur over de Tweede Wereldoorlog en zijn gevolgen kunt u terecht bij de Stichting ICODO.

*Oorlogsgetroffenen, hun partners en kinderen
(ook de naoorlogse generatie) zijn welkom bij*

STICHTING ICODO

Maliebaan 83
3581 CG Utrecht

Telefoon (030) 23 43 436
(9.00-13.00 uur; bibliotheek 9.00-17.00 uur)
Bezoek is - na telefonische afspraak -
iedere dag mogelijk.

Welke voorzieningen zijn mogelijk?

door G. Coudeketting

Het zal de meesten onder u wel bekend zijn dat de wet waar wij mee te maken hebben (de WUV) de mogelijkheid biedt voorzieningen te verstrekken aan personen die bepaalde voorzieningen nodig hebben. Op onze jaarlijkse algemene ledenvergadering op 26 maart j.l. werd ons de vraag voorgelegd of wij niet konden vermelden welke voorzieningen de PUR zoal kan verstrekken. Dat is een gemakkelijke vraag maar een moeilijk antwoord.

In principe kan het antwoord kort zijn: Elke voorziening die men nodig heeft kan de PUR verstrekken. Een voorziening kan een aangepaste deurknop of wandelstok zijn maar kan ook een bijdrage voor een auto of een vakantie voor 2 personen in Indonesië zijn.

Maar wij nemen aan dat zo'n antwoord onbevredigend en niet de bedoeling van de vraagsteller is. Wij willen wel een opsomming geven van de diverse mogelijkheden zonder uiteraard alles te kunnen noemen. Bovendien zijn er regels waar de PUR zich aan moet houden om deze voorzieningen ook te kunnen verstrekken. Deze regels zijn erg persoonsgebonden en daarom kunnen wij niet ingaan op deze regels. Zeker is in elk geval dat het verband moet hebben met een causaal erkende klacht. Hieronder dan een paar voorbeelden:

- Bijdrage in de kosten voor extra huishoudelijke hulp.
- Bijdrage voor een extra vakantie. Eventueel met begeleiding.
- Bijdrage in de kosten voor het onderhouden van sociale contacten.
- Bijdrage in de huurkosten.

- Bijdrage in de kosten van een reis naar b.v. Indonesië of naar een land met een warm klimaat.
- Bijdrage in de kosten voor aanschaf van een auto.
- Bijdrage in de kosten van een verhuizing en herinrichting van het nieuwe huis.

Dit is slechts een klein deel van de mogelijkheden. Zoals hierboven reeds gezegd: Alles is mogelijk. Aanpassingen in uw huis of woning, medische hulp, medische hulpmiddelen, pruiken, pedicure, zwemabonnementen, parkeergelden enz. enz. Niets is uitgesloten. Uiteraard zult u eerst bij uw ziektekostenverzekeraar of ziekenfonds moeten aankloppen. Of bij uw gemeente die sommige voorzieningen verstrekt volgens de WVG (Wet Voorzieningen Gehandicapten) maar als deze geen gehoor geven omdat u daarvoor niet verzekerd bent of omdat deze die bepaalde voorzieningen niet kent, kunt u een beroep doen op de PUR.

U zult dan moeten voldoen aan alle voorwaarden die de PUR volgens de regels moet hanteren.

Zoals u ongetwijfeld weet heeft iede-

re WUV-gerechtigde een begeleidende instantie. Dat kan Pelita, JMW of de Stichting 1940-1945 zijn. Wij adviseren u voor een dergelijke voorziening eerst contact op te nemen met de u begeleidende instantie die u kan vertellen welke weg te bewandelen voor een aanvraag.

Wij hopen u met deze uiteenzetting enigszins duidelijk te hebben gemaakt welke voorzieningen er mogelijk zijn en hoe te handelen als u denkt enige voorziening nodig te hebben.

Jaarvergadering VBV

26 maart 2000

In verband met de beperkte plaatsingsruimte in de Nieuwsbrief is het onmogelijk de notulen integraal op te nemen. Mocht u er echter prijs op stellen de complete notulen te ontvangen laat ons dat dan schriftelijk weten.

De vergadering, die plaats vond in hotel CASA 400 te Amsterdam, werd bezocht door 189 leden.

Flory Neter houdt de zaak strak in de hand.

Ingekomen stukken en mededelingen

De voorzitter deelt mede dat de secretaris, Bob Steinmetz, wegens ziekte niet aanwezig kan zijn. John Koekoek zal in zijn plaats het middagprogramma voorzitten. De heer Montesinos machtigt het bestuur van het VBV te stemmen voor een contributieverhoging.

De voorzitter heeft in haar inleiding de geagendeerde informatie over de

Peggy de Vries, vice-voorzitter vereniging Committee of Former Dutch Holocaust Survivors (USA).

opvattingen van het VBV over het CJO reeds weergegeven. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met het Comité Ex-Nederlandse Vervolgden uit de Bezettingstijd (Committee of Former Dutch Holocaust Survivors (USA)).

Met het World Jewish Congress heeft het VBV gedurende het hele traject contact gehad. Dit contact is ontstaan ten tijde van het kort geding aangaande de verzekeringen. Het WJC meende dat het CJO het akkoord ten onrechte had gesloten, maar is niet in staat geweest het VBV de papieren te verschaffen die een historisch handvat zouden geven om de zaken verder aan de kaak te stellen. Beide organisaties houden contact met elkaar.

De Info is veranderd in een nieuwsbrief. Het bestuur heeft hiertoe besloten, omdat een nieuwsbrief eenvoudiger en sneller kan worden gemaakt en daardoor beter inspeelt op de actualiteit. Bovendien is deze vorm van de INFO aanzienlijk goedkoper. De notulen van de Jaarvergadering 1999 worden goedgekeurd.

Verslag penningmeester

De heer Herman Boekdrukker vraagt naar de "nog te betalen kosten" over 1999, een bedrag van

bijna 7300 gulden.

De penningmeester licht toe dat het grootste deel, namelijk ruim 6000 gulden, een rekening van een advocaat betreft die het VBV niet heeft ontvangen in 1999. Na ontvangst van een herinnering en een kopie van de rekening is deze betaald. In principe worden posten niet overgeheveld naar het volgende jaar, maar de penningmeester heeft dit vermeld vanwege de omvang van het bedrag.

De financiële situatie van het VBV wordt de laatste jaren steeds slechter, onder meer door de 'kwestie' met de overheid, terwijl bijvoorbeeld de druk- en portiekosten blijven stijgen. De helft van de reserve is in 1999 opgebruikt. Mogelijk komt een groot deel hiervan via andere wegen terug, maar dat is nog niet zeker. Het bestuur zal daarom voorstellen de contributie te verhogen, maar niet zodanig dat dit tot terugloop van inkomsten zou leiden door teveel opzeggingen. Ook volgend jaar zal de contributie worden verhoogd, zoals afgesproken in 1998.

Het jaarverslag wordt goedgekeurd.

Jaarvergadering

Verslag Kascontrolecommissie 1999

De heer Nieweg verklaart namens de Kascontrolecommissie dat deze geen afwijkingen of onregelmatigheden heeft geconstateerd in de boekhouding over 1999, gevoerd door de penningmeester. Onder dankzegging voor de bewezen diensten verleent de ledenvergadering decharge aan de penningmeester.

Benoeming

Kascontrolecommissie 2000

De heer Nieweg wordt herbenoemd als lid van de Kascontrolecommissie. Mevrouw Kaplan wordt benoemd tot lid en de heer Van der Broeken tot reservelid.

Vaststelling contributie 2000

De penningmeester stelt voor de contributie voor leden vast te stellen op 60 gulden en voor medeleden op 30 gulden. Hierdoor wordt de contributie voor medeleden opnieuw de helft van die voor leden.

De penningmeester wijst erop dat relatief veel VBV-leden per jaar overlijden. Tegenover de ca. 50 mensen, die in 1999 lid zijn geworden, staan ca. 30 beëindigingen van het lidmaatschap.

De voorzitter ondersteunt de vragen uit de zaal m.b.t de uitbreiding van de Club van 100 Dit is een buitengewone steun aan het VBV, niet alleen financieel, maar ook moreel. De heer Brilleman wijst erop dat het VBV een soort vakvereniging is, die opkomt voor individuele belangen. Dat is iets anders dan organisaties als Greenpeace. Men is veelal lid van het VBV, omdat het een belangenvereniging is.

Hij is van mening dat, wanneer er mensen zijn die de contributieverhoging niet kunnen betalen, anderen dit in hun plaats zouden moeten doen.

Verkiezing bestuursleden

I.v.m de grote hoeveelheid werkzaamheden stelt het bestuur uitbreiding voor. De heer Philip Mok is uit het bestuur getreden. Zoals

... en dit is nog maar de linkerhelft van de zaal, de rechterhelft was nog voller ...

Gelukkig kon er ook nog worden gelachen.

vermeld in de Info hebben de heren Mr. Ronald van den Berg en Albert de Leeuw zich kandidaat gesteld. Volgens het rooster van aftreden moet mr. Behrendt aftreden. Hij heeft zich herkiesbaar gesteld. De voorzitter stelt de kandidaten voor aan de aanwezigen. Zij worden met algemene stemmen gekozen. Mr. Behrendt wordt herkozen.

Toelichting over komende acties dubbele AOW-aftrek en rondvraag

De AOW kwestie is in de inleiding van de voorzitter reeds behandeld, hieronder enige opmerkingen uit de zaal.

Gerrie Goudekettering meldt dat deze kwestie een ingrijpende wetswijziging vereist. Deze zal waarschijnlijk voor de zomer in de Tweede Kamer worden besproken. Ook deze wijzi-

D'Attance

PARFUMERIE DROGISTERIJ

L I L L I A N

parfumerie drogisterij

Leidsestraat 74-76
1017 PD Amsterdam
telefoon 020-6275351/6271900

Openingstijden:
maandag t/m zaterdag van 9.00 tot 22.00 uur
zon- en feestdagen van 11.00 tot 22.00 uur

De bank
voor een uitgekiend
financieel advies.

ABN • AMRO *De bank*

ABN • AMRO Sarphatistraat 47-55 Amsterdam

hijman

schoonmaakartikelen

AFHAALCENTRA
De Flinesstraat 26
Amsterdam
tel: 020-665 95 01
(naast de MAKRO)

&

Hijman Krimpen b.v.
Van Polanenweg 6
tel: 0180 - 51 05 72
Krimpen a/d IJssel

Jaarvergadering

ging zal worden doorgevoerd per 1 januari 2001 of met terugwerkende kracht tot die datum. Hij benadrukt de hoge leeftijd van de betrokkenen. Er lopen nog een aantal zaken over de dubbele aftrek AOW bij de Centrale Raad van Beroep, hierover is nog geen uitspraak gedaan.

Op vragen uit de zaal antwoordt Goudeketting dat de vermogenskorting, die voorheen 6 procent bedroeg, verleden jaar is verlaagd naar 5 procent, dit jaar naar 4,5 procent en volgend jaar zal worden verlaagd naar 4 procent. Meer kan hij hier niet over zeggen. Het VBV heeft bij de Minister aan de orde gesteld dat onder de nieuwe belastingwetgeving in 2001 het vermogen in de zgn. box 3 komt en dan weer belast zou worden. De Minister kon daarop nog geen antwoord geven.

Ook het eigen huis waarin men woont dat als vermogen wordt aangemerkt, terwijl er geen revenuen uit voortkomen heeft onze grote aandacht. De Minister bevestigt de onrechtvaardigheid maar verbindt er nog geen conclusies aan.

De voorzitter vult aan dat de Pensioenen- en Uitkeringsraad een cliëntenraad heeft, waarin het VBV is vertegenwoordigd. Het VBV stelt dergelijke belangrijke punten daar altijd aan de orde. In de INFO zal meer aandacht worden besteed aan onderwerpen die in de cliëntenraad zijn besproken.

De heer Herni heeft jaren geleden als afgevaardigde van een groep mensen uit voormalig Nederlands Indië overlegd met het VBV-bestuur. De voorzitter zei in haar inleiding dat het bestuur heeft getracht mensen te benaderen vanuit de Indische gemeenschap. Hij vraagt wie men heeft benaderd. Hij wijst erop dat Pelita een organisatie voor maatschappelijk werk voor Indische mensen is en dat het bestuur gebruik had kunnen maken van het feit dat er veel Indische VBV-leden zijn.

De voorzitter antwoordt dat communicatie twee kanten uitgaat. De leden hebben het bestuur ook niet gebeld. Zijzelf heeft veelvuldig contact gehad met de Stichting Pelita. De voorzitter van Pelita achtte zich niet in staat de vergadering toe te spreken over de Indische tegoeden en is niet aanwezig, hoewel zij is uitgenodigd.

De heer Herni heeft destijds het toenmalige bestuur aangeboden samen te werken. Hij is voorzitter van de BEGO (Bond van Ex-geïnterneerden en Gerechtvaardigden van Over zee) en had verondersteld dat het bestuur ervan op de hoogte was dat hij ook over de juridische aspecten mee zou kunnen praten.

De voorzitter antwoordt dat het bestuur contact zal houden.

Mevrouw Bresser vraagt hoe afgevoerde claims zoals verzekeringspolissen, ook als geen polissen aanwezig zijn, worden gecontroleerd en zo ja, door wie.

De voorzitter antwoordt dat dit een buitengemeen moeilijk probleem is. Zowel het CJO als het Verbond van Verzekeraars vaart in principe wel bij iedere afgevoerde claim. Het eerste bedrag dat is vrijgekomen van het Verbond van Verzekeraars is in tweeën gesplitst. Dit punt heeft de allergrootste aandacht van het VBV-bestuur en zal binnenkort op de agenda staan bij het Adviescollege en het CJO.

De voorzitter heeft reeds gemeld dat de huidige contacten van het VBV

met het CJO en het Adviescollege buitengewoon goed zijn en dat men over en weer naar elkaar luistert. Zij deelt mede dat de formulieren bij de uitgang van de zaal bedoeld zijn voor een steekproef.

Dit omdat men ons inziens uitgaat van een foutief deelgetal. Een steekproef in de eigen omgeving wees uit, dat van de mensen die in 1945 nog in leven waren en nu aanspraak hadden kunnen maken op hun deel van het geld, nog slechts 50 tot 60 procent in leven is. Het bestuur meent dat de ca. 150 aanwezigen een representatieve steekproef kunnen vormen voor een correcte berekening van het deelgetal. Zij verzoekt de formulieren in te vullen en af te geven.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 13.45 uur.

Cartoon Express
Schiphol Plaza
tel : 020 - 4057966

Professor dr. I. Lipschits

Gedachten bij het Rapport Van Kemenade

Tijdens het middagprogramma, onder leiding van ons bestuurslid de heer Koekoek, hield professor Lipschits de volgende toespraak. Van de gelegenheid vragen te stellen werd veelvuldig gebruik gemaakt.

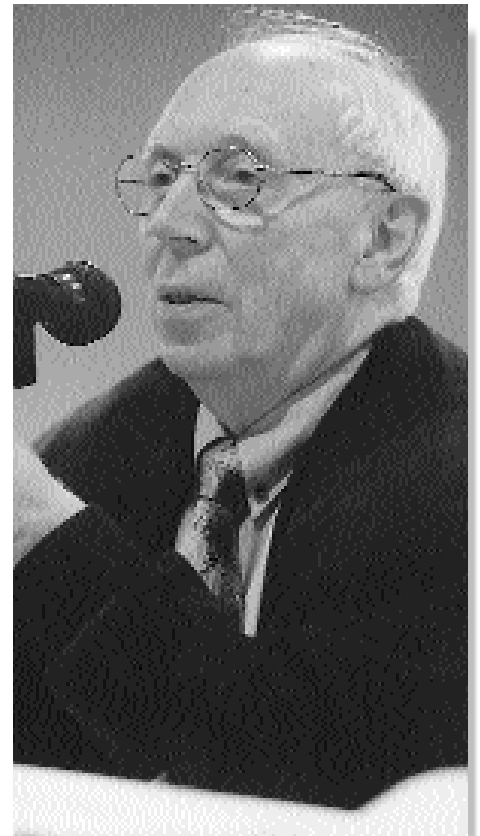
Het bestuur van het VBV heeft mij reeds enige tijd geleden gevraagd iets te vertellen over mijn opvattingen over het rapport van de Commissie Van Kemenade. Nu het CJO op basis van het rapport een overeenkomst heeft gesloten met het Kabinet, is dit onderwerp wellicht enigszins achterhaald. Er zijn vijf commissies van onderzoek actief geweest of nog actief inzake de materiële schadevergoeding voor vervolgingslachtoffers. De Commissie Cordes hield zich bezig met tastbare goederen en met het teruggevonden deel van het LIRO-archief. De Commissie Scholten had de opdracht de financiële tegoeden uit de Tweede Wereldoorlog na te gaan, met name wat betreft de banken en de verzekeringen. Deze twee commissies hebben hun eindrapport uitgebracht. De Commissie Eckert houdt zich bezig met het geroofde kunstbezit en heeft een tussenrapport gepubliceerd. De Commissie Van Galen onderzocht de Indische tegoeden, dat wil zeggen de tegoeden die onder de Japanse bezetting van Nederlands Oost-Indië zijn verdwenen.

De Commissie Van Kemenade is bedoeld als een overkoepelende commissie en het was daarom dat wij reikhalzend uitzagen naar haar eindrapport, dat op 27 januari jl. openbaar is gemaakt. Dat zou het finale oordeel bevatten dat aan de Nederlandse regering zou worden voorgelegd. Dit eindrapport bestaat uit het eigenlijke rapport, het zgn. koprapport, en vier omvangrijke bijlagen. Door het optre-

den van de voorzitter, de heer Van Kemenade, is alle nadruk komen te liggen op het koprapport. Slechts een van de onderwerpen hieruit is uitvoerig in het nieuws gekomen, namelijk de inventarisatie van de roof en van de restitutie. Andere onderwerpen, zoals de naoorlogse goudclaim, het rechtsherstel en dergelijke, zijn daardoor geheel weggedrukt uit de belangstelling.

Doorzichtig opzetje

Het Kabinet had besloten na de overhandiging van het rapport een adempauze van zes weken in te lassen, waarin een openbare discussie zou kunnen plaatsvinden. Pas daarna zou het Kabinet zijn besluit bekend maken. Daarvan is niets terechtgekomen. Op 27 januari om half drie 's middags hield de heer Van Kemenade een persconferentie, waarop hij het koprapport plus de bijlagen uitdeelde en verklaarde dat het Kabinet binnen 24 uur een besluit zou nemen. Het opzetje van de politicus Van Kemenade was duidelijk en doorzichtig. Het was onmogelijk de stukken binnen 24 uur te bestuderen en een beredeneerd oordeel te vormen voordat het rapport aan het Kabinet zou zijn overhandigd. Diezelfde dag kwam ik rond zes uur op de televisie in het programma Twee Vandaag. De heer Van Kemenade was gevraagd vanuit een Haagse studio live te reageren op hetgeen ik te berde zou brengen over het Rapport Van Kemenade. Ik uitte mij zeer kritisch en hij reageerde zeer boos op mij.

Professor dr. I. Lipschits tijdens zijn toespraak

Volgens de heer Van Kemenade kon ik niet tot een beredeneerd oordeel komen, omdat ik nooit in ruim twee uur tijd de ruim 1000 pagina's van het rapport had kunnen lezen of analyseren. Daarin had hij volledig gelijk. Ik had de tekst van het koprapport echter reeds enkele weken in mijn bezit. Mijn kritische reactie erop was diezelfde morgen reeds in Hilversum opgenomen.

Mijn kritiek richtte zich op de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd en op de aanbevelingen van de commissie. De opdracht tot inventarisatie van de omvang van de roof en van de restitutie luidde: "Een diepgaand onderzoek in te stellen naar het beschikbare cijfermateriaal dat een indicatie zou

Gedachten bij het Rapport Van Kemenade

kunnen geven van de geldelijke omvang van de roof van het joodse bezit in de oorlog en de restitutie daarvan na de oorlog.” Bij deze opdracht is de commissie volledig de mist ingegaan. Haar berekeningen zijn gebaseerd op het drijfzand van niet te controleren schattingen.

Acht categorieën

Zowel voor de roof als voor de restitutie hanteerde de commissie acht categorieën. Door het bedrag dat tijdens de oorlog is geroofd te verminderen met het bedrag dat is gerestitueerd zouden eenvoudig de omvang kunnen vaststellen van het materieel geleden verlies. De eerste categorie betreft de bij de LIRO ingeleverde sieraden, kunstvoorwerpen, banktegoeden, effecten enzovoort. Over deze categorie schrijft de Commissie Van Kemenade in haar rapport: “Overigens is de waarde van een deel van de ingeleverde sieraden, kunstvoorwerpen en andere kostbaarheden ook nu nog onbekend en dus niet te schatten.” Ondanks deze onbekendheid komt de commissie met een getal. Er zou voor 370 miljoen gulden tijdens de oorlog geroofd zijn. Een paar bladzijden verder komt de commissie voor diezelfde categorie goederen tot het bedrag dat na de oorlog is teruggegeven. Dat bedrag is 386 miljoen gulden. Volgens de commissie hebben de joden na de oorlog 16 miljoen gulden meer teruggekregen dan er tijdens de oorlog van hen is geroofd. Dit is de truc van het gelijkstellen van vooroorlogse gulden met naoorlogse gulden. De Commissie Van Kemenade vergelijkt appels met peren en tovert dan uit haar hoed een sappige perzik voor de joden.

Ik ga niet alle acht rubrieken hier behandelen, alleen nog de laatste, de kunst- en cultuurgoederen. Over de roof van deze goederen tijdens de oorlog schrijft de commissie: “De geldelijke omvang hiervan is met geen mogelijkheid te schatten.” In plaats van een bedrag, zet de commissie daar een streepje. Een paar bladzijden verder, bij de naoorlogse restitutie van deze goederen, schrijft de commissie:

“Op geen enkele manier was het mogelijk de geldelijke omvang van gerecupereerde of gerestitueerde kunst- en culturele goederen uit joods bezit te ramen.” Consequent zet de commissie ook hier geen bedrag, maar een streepje. Nu zit ik met een probleem. Moet ik het eerste streepje verminderen met het tweede streepje? En hoe verrekenen we de duizenden schilderijen die nog steeds niet teruggegeven zijn en die onder meer in de Nederlandse ambassades in het buitenland hangen, tot en met de ambtswoning van de Nederlandse ambassadeur in Israël?

Geen hoge pet

Ik zou nog meer kunnen vertellen over het rekenwerk van de Commissie Van Kemenade, maar u hebt reeds begrepen dat ik er geen hoge pet van op heb. Ik wil nu iets zeggen over de aanbevelingen van de commissie, met name aanbeveling nr. 16, waarbij het gaat “om een financiële tegemoetkoming in verband met achteraf geconstateerde nadelige consequenties van overheidshandelen, waarvan de omvang overigens niet te bepalen is. Het lijkt ons redelijk en billijk, dat de overheid daarvoor in totaal 250 miljoen gulden ter beschikking stelt.” Met de genoemde nadelige consequenties van overheidshandelen bedoelt de commissie het naoorlogse Nederlandse beleid van de Nederlandse overheid jegens de joodse gemeenschap. In die naoorlogse jaren heeft de Nederlandse staat financieel geprofiteerd van hetgeen de joden in Nederland tijdens de oorlog hebben moeten ondergaan: vervolging, deportatie en, in de meeste gevallen, moord. Na de oorlog heeft de Nederlandse overheid zich niet ontzien, profijt te trekken uit de Shoa.

Enkele voorbeelden: oprichting, uitbreiding en onderhoud van de kampen Westerbork en Vught zijn voor en tijdens de oorlog geheel door de joodse gemeenschap betaald. Dat heeft de joden zo’n 26 miljoen gulden gekost. Na de oorlog heeft de Nederlandse regering de kampen overgenomen, eerst om er politieke delinquenten in te plaatsen, later om er Molukkers te

huisvesten. De Nederlandse regering heeft toen daarvoor nog geen 6 miljoen gulden betaald, een schadepost voor de joodse gemeenschap van ruim 20 miljoen gulden.

Na de oorlog heeft de Nederlandse overheid de roofinstelling LIRO tot vijandige onderneming verklaard. Dit betekende dat de LIRO moest worden geliquideerd. De liquidatiekosten bedroegen bijna 13 miljoen gulden. De joden moesten voor die kosten opdraaien, terwijl in andere gevallen van vijandige ondernemingen de Nederlandse staat de liquidatiekosten droeg.

Kosten CADSU

Toen in de jaren vijftig de Westduitse regering begon met het betalen van een vergoeding voor de materiële schade die de joden was toegebracht, werd op het Nederlandse Ministerie van Financiën een aparte afdeling opgericht, het CADSU (Centraal Afwikkelingsbureau Duitse Schade-Uitkeringen). De kosten van het CADSU zijn geheel afgewenteld op de overlevende joden. Wie van de Duitsers een schadevergoeding ontving, moest daarvan anderhalf procent afstaan aan het CADSU. Die anderhalve procent zijn meer dan voldoende geweest om de kosten te dekken, want na afwikkeling van deze Westduitse schade-uitkeringen vermeldde de Nederlandse overheid trots dat er 700.000 gulden winst op was gemaakt.

Dit zijn slechts voorbeelden. De Commissie Cordes somt al deze posten op en komt tot een bedrag van ruim 48 miljoen gulden die de overheid ten onrechte inde van de joden die de Shoa hadden overleefd.

Wij spreken nu van vooroorlogse gulden, die minder waard waren dan de gulden van vandaag waard is. De Commissie Cordes was niet eens volledig in haar opsomming. Zo heeft zij geen rekening willen houden met de bedragen die de staat heeft geïnd aan successierechten.

De Westduitse regering betaalt een vergoeding voor de tijdens de oorlog toegebrachte materiële schade. U weet wel dat nergens in Westeuropa relatief

Professor dr. I. Lipschits

zoveel joden zijn gedeporteerd en vermoord als uit Nederland. In vrijwel alle gevallen werd de Westduitse schadevergoeding uitbetaald aan de erfgenamen van de vermoorde joden en in alle gevallen werden door de Nederlandse staat successierechten geheven.

Accountance CJO

Volgens aanbeveling nr. 16 van de Commissie Van Kemenade is de omvang van de nadelige gevolgen van het Nederlandse overheidsbeleid jegens de joden niet te bepalen. Ik zou het anders willen zeggen. De Commissie Van Kemenade heeft niet de moeite genomen om die omvang te berekenen of zelfs maar het bedrag te benaderen. Het CJO heeft dat wel door eigen accountants laten onderzoeken. De resultaten van dit onderzoek zijn gepubliceerd. Het CJO komt tot een bedrag van ruim 100 miljoen gulden, te weten 106.660.000 gulden, dat in de naoorlogse jaren ten onrechte in de kas van de Nederlandse overheid is verdwenen. We spreken dan van gulden van toen. Het CJO heeft laten berekenen wat dit betekent in gulden van vandaag en kwam tot een ondergrens van bijna 750 miljoen en een bovengrens van ruim 2,2 miljard gulden. Dit zijn zeer ruime marges, maar ergens tussen deze grenzen zou het terug te betalen bedrag moeten liggen, waar wij recht hebben.

De Commissie Van Kemenade heeft een bedrag van 150 miljoen gulden genoemd. Later vond zij het redelijk en billijk daarvan 250 miljoen gulden te maken. Het CJO wilde een bedrag tussen de 750 miljoen en 2,2 miljard gulden. Het Kabinet heeft een paar dagen geleden besloten tot een bedrag van 400 miljoen gulden. De bedragen vliegen ons, simpele joden, om de oren. Wat heeft plaatsgevonden is ordinair gesjacher. Ik heb altijd gezegd, en zeg nog steeds, dat de hoogte van het bedrag mij niet interesseert. Ik wil weten waarop het bedrag gebaseerd is. Ik vond en ik vind nog steeds dat aan de joodse gemeenschap het bedrag moet worden betaald waar wij recht hebben. Er had een zo

nauwkeurig mogelijke berekening moeten worden gemaakt van hetgeen de Nederlandse staat na de oorlog aan geld van de joden heeft geïnd, waarop de staat moreel en materieel geen recht. Dan had moeten worden onderhandeld over een vermenigvuldigingsfactor voor geldontwaarding en renteberekening. Dan hadden wij geweten waar wij recht op hebben.

Finaal recht doen

Ik heb geen behoefte aan een financiële tegemoetkoming, zoals de Commissie Van Kemenade dat uitdrukt. Tijdens of na de onderhandelingen van afgelopen dinsdag tussen het CJO en een delegatie uit het Kabinet zijn termen gevallen als "compensatie van het gebrekkige rechtsherstel", "een moreel gebaar", en Minister-president Kok sprak over de miljoenen "die een finaal recht doen aan de kritiek op de bejegening van de vervolgingslachtoffers". Ik heb geen behoefte aan een tegemoetkoming, een compensatie of een moreel gebaar en ik kom helemaal in verzet als dit gesjacher wordt aangeduid als "een finaal recht doen".

Het CJO heeft het bedrag van 400 miljoen gulden geaccepteerd. De inzet van het CJO, voordat het aan de onderhandelingen begon, was dat in de naoorlogse jaren ten onrechte 100 miljoen gulden aan joodse tegoeden in de kas van de Nederlandse overheid is gevloeid. Het CJO heeft dus genoeg genomen met een vermenigvuldigingsfactor van vier. Maar zo simpel blijkt het niet te zijn. Het CJO heeft een communiqué uitgegeven, dat niet uitblinkt door doorzichtigheid. Het schrijft daarin dat van het eigen accountantsrapport 'tien van de vijftien posten ongewijzigd zijn geworden en vijf posten niet'. Ik heb helaas de berekeningen, die het CJO ons aanbiedt, nog niet kunnen opvragen, maar zal dat zeker doen.

Ik wil u verder niet vermoeien met cijfers. Er is een ander aspect waar ik problemen mee heb. In het communiqué van het CJO staat: "Omdat de joodse gemeenschap wil bijdragen aan de leniging van hedendaagse noden,

heeft het CJO in overleg met de regering besloten een bedrag van 50 miljoen gulden ter beschikking te stellen voor humanitaire doelen in het buitenland. Daarmee wil de Nederlands-Joodse gemeenschap solidariteit betrachten met joden en niet-joden, die in het buitenland de gevolgen van oorlogen en conflicten ondervinden." Hoe weet het CJO zo precies dat de Nederlands-Joodse gemeenschap zulke solidariteit wil betrachten?

Ideetje van 50 miljoen

Mogen wij misschien zelf bepalen, welk deel van het geld dat ons rechtens toekomt wij willen besteden aan solidariteit met de medemens? En van wie komt dat ideetje van die 50 miljoen? Is dat spontaan bij het CJO opgekomen tijdens de onderhandelingen - het CJO als gulle geveer, maar dan wel op onze kosten - of ligt het anders?

Wat bedoelt het CJO met "in overleg met de regering"? "In overleg" of "na overleg"? Was het misschien een voorwaarde die de Nederlandse regering stelde: "Julie joden krijgen 400 miljoen gulden, als je 50 miljoen schenkt aan joden en niet-joden in het buitenland"? Van wie kwam dit idee? Het gaat tenslotte om 50 miljoen gulden. Het CJO zegt op te treden namens de joodse gemeenschap. Ik heb daar nooit bezwaar tegen gehad. Iemand moet optreden en ik weet hoe hard er bij het CJO wordt gewerkt. Het betekent in mijn opvatting wel dat het CJO jegens ons verantwoordingsplicht bezit.

Ik voel mij hier in het hol van de leeuw. Uw vereniging, het VBV, heeft instemming betuigd met het onderhandelingsresultaat van het CJO. Dat heeft mij, gezien de activiteiten van het VBV in het recente verleden, verwonderd. Maar ik ben niet bang om hier in het hol van de leeuw aanwezig te zijn en dit te zeggen. Het lunchen is wel van deze tijd en het was een lekkere lunch. Het lynchen is in Nederland niet van deze tijd.

Dank u wel.

Vragen aan professor Lipschits

John Koekoek dankt professor Lipschits voor zijn lezing en nodigt de aanwezigen uit vragen te stellen.

De heer Sturhoofd kan zich niet verenigen met het feit dat 50 miljoen elders wordt besteed en dat hiermee uit zijn naam is ingestemd. Hij vraagt of hij te zijner tijd de bevoegde rechter kan vragen of dit mag.

Prof. Lipschits heeft benadrukt dat een organisatie zich heeft moeten inspannen, omdat 40.000 mensen niet met het Kabinet kunnen onderhandelen. Zijn kritiek richt zich erop dat het CJO zich niet goed heeft verantwoord voor het bereikte akkoord. Hij had bijvoorbeeld een reeks bijeenkomsten verwacht waarop de betrokkenen hun mening en gevoelens hadden kunnen uiten. Het lijkt hem nu te laat, zinloos en overbodig om achteraf als individu nog een proces aan te gaan tegen het akkoord.

De heer Brilleman heeft professor Lipschits reeds bedankt voor de duidelijke en waarheidsgetrouwe manier waarop hij het gebeurde in de media heeft belicht. Hij wijst erop dat alles wat na de oorlog en nu door de Commissie Van Kemenade is aangericht, is gedaan door mensen van 'rood' en hij is verheugd dat dit nogmaals duidelijk is gezegd.

Prof. Lipschits heeft niet gezegd dat het alleen rood is geweest, maar ook bijvoorbeeld bepaalde KVP-ministers. Wat de PvdA'er Liefink als Minister van Financiën de joden heeft aangedaan, is werkelijk ondermaats.

De heer Sternveld had 55 jaar geleden, toen hij tafeltenniste met professor Lipschits in het joodse jon-

genschuis, niet verwacht dat hij er nu tegen zou moeten fulmineren dat deze een vrij ophitsende toespraak heeft gehouden. De voorzitter heeft aangeraden tevreden te zijn met het bedrag van 400 miljoen gulden en er een punt achter te zetten. Professor Lipschits vindt dat men het niet moet accepteren. Dat is niet meer relevant. Het VBV heeft zich akkoord verklaard met het bedrag. John Koekoek antwoordt dat niet is gezegd dat het standpunt van het VBV is veranderd. Er is uitgelegd waarom er zo'n groot verschil is ontstaan en waarom het VBV akkoord is gegaan. De heer Sternveld vond het toch een ophitsende toespraak.

De heer Cardozo vraagt de voorzitter, uit te leggen waarom VBV zich heeft neergelegd bij het bereikte akkoord, omdat de zienswijze van professor Lipschits hem aanspreekt.

De voorzitter legt uit dat het VBV het akkoord heeft geaccepteerd als eindpunt van een lange weg. Het bestuur heeft in connectie met het CJO een rumoerige start gemaakt en heeft geprobeerd de belangen namens de leden zelfstandig te behartigen. Het VBV liep daarbij continu met het hoofd tegen de muur, omdat het Verbond van Verzekeraars, de overheid en de banken op een gegeven moment hebben gezegd dat het CJO hun enige onderhandelingsgremium was. Daar had het VBV zich aan te houden. Daarom is het zo plezierig dat het CJO inmiddels is opgeschoven in de richting van het VBV. Het is moeilijk voor het VBV te fulmineren tegen het akkoord op het

moment dat de onderhandelingen het finale stadium hebben bereikt. De bestuursleden zijn geen historici, maar welwillende mensen die naar eer en vermogen de belangen van de leden behartigen. De werkelijke inside-information hebben zij niet gehad. Zij hebben gezamenlijk met het CJO en de Adviesraad besloten het akkoord te accepteren. Hoe je het ook wendt of keert, het resultaat is een substantieel bedrag en de overheid is afgestapt van het woord 'gebaar', wat een absolute belediging zou zijn geweest.

Het VBV heeft wel samen met het Comité Ex-Nederlandse Vervolgden, Het Ondergedoken Kind en het PAJO een brief gestuurd naar alle leden van de Tweede Kamer, waarin gesteld werd dat er weliswaar een akkoord is bereikt, maar dat dat is gebeurd op basis van de huidige feiten. Als er nieuwe feiten boven water komen, moeten de boeken opnieuw worden geopend. Een kamerlid van de PvdA-fractie heeft geantwoord dat hij heeft begrepen dat de zaak in goede handen is en ook "Het begrip "finale kwijting" kan in mijn ogen in dit geval nooit van toepassing zijn." Het bestuur heeft zijn best gedaan en is, zoals gezegd, erg verheugd dat de samenwerking met het CJO goed en in openheid verloopt.

Ronnie Naftaniël vindt dat professor Lipschits zijn veelvuldige uitspraak "Ik ben historicus en ik weet niets van geld" net heeft bewezen. Het akkoord met de overheid betreft niet zeventien, maar vijftien punten. De kwesties van de kunst en de sociale uitkeringen zijn open gebleven. Dat laatste gaat over pensioenen die in de

Vragen aan Professor dr. I. Lipschits

Ronnie Naftaniël in debat.

oorlog zijn stopgezet, omdat joden werden ontslagen, zodat zij na de oorlog zelf hebben moeten betalen voor hun ziektekosten, en zaken als wezenuitkeringen. Daarover is geen akkoord met de overheid gesloten.

De vermenigvuldigingsfactor is vastgesteld op basis van het prijs-consumptiecijfer, namelijk de vergelijking tussen de prijs van een brood in 1946 en die prijs nu. Er is niet gekozen voor de rendementsfactor, omdat deze naar mening van een aantal econometristen lager uitkomt, in het geval van de overheid, dan het prijs-indexcijfer. Dat is merkwaardig, maar de overheid is geen winstmachine, zoals een bank of verzekeringsmaatschappij, waar men wel de rendementsfactor kan vragen. Als de overheid in 1950 het bedrag van 100 miljoen gulden in 1950 niet zou hebben gehad, dan had zij obligaties moeten uitgeven voor dat bedrag. In die tijd was de rentefactor 3 procent. Uitgifte van obligaties van 3 procent voor 30 jaar zou hebben geresulteerd in een lager bedrag dan het prijs-indexcijfer.

De vijftien punten zijn allemaal onderbouwd. Wat niet is meegenomen

is het feit dat de overheid de totale uitvoeringskosten op zich neemt voor de individuele betalingen aan de rechthebbenden. Daarvoor is 50 miljoen gulden gereserveerd. Mensen moeten overal ter wereld worden opgespoord. Op een paar punten zijn aannames gemaakt die wellicht discutabel zijn, ten aanzien van de ingangsdatum van de berenting van Westerbork en de belastingtegoeden. Voor al het overige zijn uitgangspunten gehanteerd die de aanwezigen allemaal kunnen delen en die niets anders zijn dan restitutie. De restitutie die men heeft gevraagd, die is toegezegd en waar de overheid van heeft gezegd dat dit gaat om de erkenning van de morele aanspraken van de joodse gemeenschap. Geen "gebaren", geen "tegemoetkomingen". Dat is historie, de historie van het Rapport Van Kemenade spreekt over restitutie op basis van de vijftien punten.

Het is te danken aan het feit dat het CJO, het VBV, de Adviesraad en de Amerikanen, hoe kritisch iedereen in de afgelopen tijd ook is geweest, hand in hand hebben kunnen optrekken, dat dit resultaat is bereikt. Het is een compliment waard dat het VBV vanaf het eerste moment heeft gezegd: "Het geld is voor de slachtoffers, die zelf moeten bepalen waar het naar toe gaat." Die slag hebben ze gevoerd, die slag hebben ze gewonnen. Mazzel tov.

John Koekoek vraagt de heer Naftaniël waarom is besloten 50 miljoen gulden te bestemmen voor humanitaire doelen in het buitenland.

De heer Naftaniël antwoordt dat in de eerste advertenties van het CJO over de enquête drie alternatieven stonden waarvoor de uitkeringen konden worden bestemd, te weten zelf de uitkering ontvangen, joodse doelen en humanitaire doelen in het buitenland. De enquête is van tafel gegaan. Het CJO is de onderhandelingen ingegaan met het principe "Alles voor de overlevenden". Het

CJO heeft een vijftal besprekingen gehad met de regering, waarvan twee met Minister Zalm. Al spoedig bleek dat de overheid er sterk aan vasthield dat men iets moest doen voor joden in Oost-Europa, mensen in Israël, Amcha en dergelijke organisaties, waarvoor een bedrag moest worden gereserveerd. Het CJO heeft zich daar in eerste instantie tegen uitgesproken, omdat het vond dat het Nederlands joods geld is waarvan de bestemming door Nederlandse joden moet worden bepaald. Het principe om iets voor anderen te doen is een principe dat iedereen onderschrijft. In de gesprekken wilde het CJO niet zeggen: "Wij willen het geld alleen maar voor onszelf en zijn blind voor de noden in het buitenland." Uiteindelijk bleek dat aan deze bestemming voor het geld niets te veranderen was en heeft het CJO dit geaccepteerd, onder voorwaarde dat het in een Nederlands-joods fonds komt dat wordt ingericht voor noden van slachtoffers van conflicten waar ook ter wereld. De verdeling en de percentages zijn niet bepaald. 'Wij' bepalen waar het geld naar toe gaat, vanuit een gevoel van solidariteit met anderen, die minder goed af zijn, zoals joden uit Oost-Europa die in Nederland wonen en geen aanspraak kunnen maken op zulke uitkeringen. De invulling van het fonds staat nog volkomen open.

De heer Herni stelt een aantal vragen over de Indische tegoeden. Het is duidelijk dat Lipschits hierover niet veel weet. Herni meldt zelf dat het Koninklijk Nederlands Indisch Leger bestond uit mensen met een Nederlands paspoort, die dus onder de Indische Nederlanders vallen. Wij hebben de regering voorgelegd dat zij nog niets hebben ontvangen. Tijdens de onderhandelingen heeft de regering de voorwaarden gewijzigd. Naar aanleiding van het Rapport Van Galen is ook naar voren gebracht dat onder meer de salarissen van de ambtenaren van het KNIL tijdens 1942-45 nooit zijn uitbetaald. De Nederlandse regering heeft deze

verplichting in 1949 met terugwerkende kracht tot 1942 overgedragen aan Soekarno. Die heeft niet betaald wat logisch was. Wij hadden bij de regering al een claim ingediend van 1 miljard gulden. Samen met het 'gebaar' heeft dat geresulteerd in 250 miljoen gulden, die naar algemene zaken gaan. Alleen de oudere mensen hebben daar voordeel van via maatschappelijk werk en verpleeghuizen.

De heer John Koekoek was zeer onder de indruk van de televisie-uitzending, waarin professor Lipschits zo correct en duidelijk weerwoord heeft gegeven op een rapport dat nauwelijks was verschenen. Nu is het geheim onthuld dat hij voorinformatie had. Gelukkig maar, want de regie was zodanig dat wij al bij voorbaat in een verdomhoekje zouden komen, omdat wij alleen ontevreden zouden zijn over de hoogte

De VBV-bestuursleden mr. H. Behrendt (links) en John Koekoek.

van het bedrag en niet over de inhoud van de regeling. Zoals ook aan de vragen was te merken, weet professor Lipschits ingewikkelde

onderwerpen zeer helder te verwoorden. Hij dankt professor Lipschits voor zijn lezing.

Magen David Adom

Voor medische hulp in Israël

*Wie één leven redt,
heeft een gehele wereld gered.*

giro: 36 49 483 ★ bank 33.62.54.067

Stichting Magen David Adom Nederland,
Postbus 34, 3155 ZG Maasland

sinai centrum
zorg met kosjere maat

Het Sinai-Centrum is de Joodse instelling voor geestelijke gezondheidszorg en verstandelijk gehandicapten, gevestigd op twee locaties in Amersfoort en Amsterdam.

Het is daarnaast een behandel-, onderzoeks- en kenniscentrum voor psychotraumabehandeling, vooral gericht op de effecten van oorlog, geweld en verlies.

Sinai-Centrum
Laan 1914, nr. 23
Postbus 66
3800 AB Amersfoort
033-4640640

Sinai-Ambulant
Assumburg 2
Van Nijenrodeweg
1081 GC Amsterdam
020-3013730

Maak de VBV-vuist groter! Maak uw kennissen (nu) lid!

Wie dit blad leest, maar nog geen lid is kan dat snel worden. Vul onderstaande bon in en stuur deze in een gefrankeerde envelop naar:

Penningmeester VBV
Postbus 51316,
1007 EH Amsterdam

Aanmelding Lidmaatschap VBV

Ondergetekende wil niet aan de kant staan kijken naar wat het VBV allemaal doet, maar wordt LID voor f 45,- per jaar.

Hij/zij wil ook _____ gezinsleden à f 25,-

per persoon per jaar aanmelden. Leden in het buitenland betalen f 10,- extra p.p.

Hij/zij betaalt de contributie na ontvangst van de acceptgirokaart.

Naam:

Adres:

Postcode en plaats:

Telefoon:

Datum:

Handtekening:

Nieuws

VBV INFO/Nieuws editie nr. 50 | juni 2000

Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslactoffers

Bestuursleden VBV

F. Neter ..... voorzitter
B.J.F. Steinmetz ..... secretaris
H.M. Vos ..... penningmeester
G. Goudekettering ..... administrateur
Mr. H. Behrendt .....juridische zaken
J.S. Koekoek..... pr
R.J. van den Berg.....
A.L. de Leeuw.....

Telefoon: 020-673 32 33
Bank ABN-AMRO
Postbank

Fax: 020-673 32 33
nr. 54.80.17.867
nr. 5063 253

**Alle correspondentie
richten aan:**

Secretariaat VBV
Postbus 87594
1080 JN Amsterdam

**Opgave lidmaatschap
en betalingen richten aan:**

Penningmeester VBV
Postbus 51316
1007 EH Amsterdam

Redactie Bob Steinmetz **Vormgeving** Mediamedia Vormgevers | Robert Vermolen
Copyright © 2000 **Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslactoffers.**
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder vooraf schriftelijke toestemming van het VBV.